

VII.A Gramatika

/Poznámky poprosím prepísať do zošita, nie prilepiť!!!/

Príslovky /dopísať poznámky k príslovkám/

Stupňovanie prísloviek

Príslovky odvodené od akostných prídavných mien pomocou prípon **-o** (napr.: plytký- **plytko**)

-e (napr.: jemný- **jemne**)

-y (napr.: pomalý – **pomaly**)

môžeme stupňovať podobne ako akostné prídavné mená:

1. stupeň (základný)

2. stupeň

3. stupeň

vysoko

vyššie

najvyššie

príjemne

príjemnejšie

najpríjemnejšie

hlasno

hlasnejšie

najhlasnejšie

dlho

dlhšie

najdlhšie

Stupňovanie môže byť: a) pravidelné (napr.: pomaly – pomalšie – najpomalšie)

b) nepravidelné : pekne – krajšie – najkrajšie

dobré – lepšie – najlepšie

zle – horšie – najhoršie

veľmi – väčšmi – najväčšmi

málo – menej – najmenej

veľa – viac – najviac

ďaleko – ďalej – najďalej

skoro – skôr/skorej – najskôr/najskorej

Písanie prísloviek

Dovedna sa píšu:

- a) príslovky, ktoré vznikli zo spojenia predložky alebo iného slovného druhu a podstatného mena: **s-, na-, nad-, málo-, dolu-** a pod. + **podstatné meno** (napr.: **sčasti, naprostriedku, nadránom, donedávna, doluznačky....**)
- b) niektoré príslovky, ktoré vznikli **zložením dvoch prísloviek** (napr.: **dennodenne, zriedkakedy...**)

Aj dovedna, aj osobitne sa píšu príslovky **vyjadrujúce farbu** (dobiela/do biela, načerveno/na červeno...) a niektoré príslovky **vyjadrujúce od akých čias veku** (odmlada/od mlada, odmala/od mala.... **Prednosť dávame písaniu dovedna.**

Písanie prísloviek so spojovníkom

So spojovníkom sa píšu príslovky typu: **široko-d'aleko, zôkol-vôkol, sem-tam, hore-dole, chtiac-nechtiac, zoči-voči, voľky-nevoľky, krížom-krážom, raz-dva**(urobiť niečo)

Poznámka: Príslovky okolo, vedľa, dole, poníže a pod. sa môžu stať aj **predložkami**.

Príslovky stoja **pri slovesách, predložky** „sa predkladajú“ **pred podstatné mená**.

Príslovky: Bežal **okolo**. Strelil **vedľa**. Pozeraj **dole**! Autobus stojí **poníže**.

Predložky: Bežal **okolo** školy. Strelil **vedľa** brány. Padá **dole** brehom. Stojí **poníže** domu.

Predložky /Poznámky prepísať do zošita, nie prilepiť!!!/

Predložky sú **neplnovýznamové neohybné slová**, ktoré v spojení s pádmi podstatných mien, zámen a čísloviek **vyjadrujú vzťahy medzi slovami**.

Rozdelenie predložiek

- a) **prvotné** (**nemôžu** byť iným slovným druhom, napr.: *z, v, za, do, popod, poza, ponad...*)
- b) **druhotné** (**môžu** byť iným slovným druhom, napr.: *dolu, hore, okolo*)

Predložky môžu byť: - **jednoduché** (**jedna** predložka, napr.: *z, v, do, na, medzi...*)

- **zložené** (**z viacerých** predložiek, napr.: *popod, spoza, namiesto, pomedzi...*)

Predložky z, zo, s, so

z, zo sa viaže s **G** (napr.: Čítali sme **z** knihy. Príde **zo** školy poobede.)

s, so sa viaže s **I** (napr.: Príď k nám aj **s** knihou. Rozlúčte sa **so** školou!)

Pravopis a výslovnosť predložiek

1. Pri výslovnosti predložiek a predložkových spojení **platí pravidlo o spodobovaní**.

so /zo/ sestrou, **ku** /gu/ kotlu, **so** /zo/ synom, **so** /zo/ vznikom, **so** /zo/ ženou, **ku** /gu/ kúpeľni, **ku** /gu/ kabátu

2. VÝNIMKA: Pri spojení predložky o osobným zámenom **nenastáva spodobovanie** (vyslovujeme **s** ním, **NIE** z ním)

Vokalizácia predložiek

Kvôli plynulej výslovnosti a zrozumiteľnosti sa k predložkám, ktoré sa končia spoluhláskou (z, s, k, v, pod, nad a pod.), pridáva **samohláska** (= vokál) **-o** alebo **-u**, a to pred slovom, ktoré **má v prvej slabike rovnakú alebo výslovnostne podobnú spoluhlásku ako predložka**.

Napr. : **zo** záhrady, **so** sestrou, **ku** kinu, **vo** vode, **podo** dvermi, **ku** /gu/ garáži, **ku** skríni...

! Pred tvarmi zámená ja sa predložky vokalizujú vždy. Napr.: **odo** mňa, **ku** mne, **nado** mňa, **vo** mne, **so** mnou...

Písanie bez predložky alebo s predložkou?

➤ SPRÁVNE

píšeme perom

rozbil to kameňom

píšeme s veľkým písmenom

NESPRÁVNE

píšeme s perom

rozbil to s kameňom

píšeme veľkým písmenom

Správna väzba predložiek

➤ SPRÁVNE

Je **o** päť minút dvanásť.

Idem **po** teba.

NESPRÁVNE

Je za päť minút dvanásť.

Idem pre teba.

Je to kdesi **pri** Prešove.

Vzhľadom **na** to neprehovoril.

Kniha **na** opakovanie učiva.

Prišli **s cieľom** zvíťaziť.

počas choroby

postavenie **mimo** hry

z pravopisnej stránky

Nestihli to **pre** chorobu.

Je to kdesi u Prešova.

Vzhľadom k tomu neprišiel.

Kniha pre opakovanie.

Prišli za účelom zvíťaziť.

po dobu choroby

postavenie mimo hru

po pravopisnej stránke

Nestihli to vďaka neúspechu.

Slohová práca – Charakteristika osoby (napísať a prepísať na dvojhárok!)

Postup pri písaní charakteristiky ste dostali v škole.

Nezabudnite na vonkajší (2 – 2,5 cm) a vnútorný okraj (1 cm).

Dodržiňte kompozíciu, odseky (úvod, jadro, záver).

Dodržiňte nadväznosť a logickosť text.

Poznámky /prepísať poznámky do zošita, nie prilepiť!!!/

Dynamický opis

Dynamický opis – vzniká, keď opisujeme dej, ktorý sa opakuje

- jeden z druhov dynamického opisu je **opis pracovného postupu**

Učebnica SJ pre 7. ročník s. 61/3 tabuľka rozprávanie a dynamický opis – písomne

Vypracovať Pomocník SJ s. 46/cv. 1ab, 2

Literatúra

Igor Molitor, Muška Molitorová

Manželia Molitorovci sú rodáci z Košíc, od roku 1996 žijú v Sydney v Austrálii. Píšu knihy pre deti. Najznámejšia je séria Dievčatko z Krajiny Drakov.

Uk. **Dievčatko z Krajiny Drakov** (prečítať s. 100)

Vypracovať Pomocník s. 61/1ab, 3ab

s. 62/5,6ab

Rick Riordan

Rick Riordan je americký spisovateľ, je autorom knižnej edície Percy Jackson.

Uk. **Percy Jackson – Zlodej blesku** (prečítať s. 106)

Vypracovať Pomocník s. 63/1,2

s. 64/3,4,5ab